

Sygn. akt V CSK 338/18

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku M. Ł. i Z. Ł.
przy uczestnictwie T. S.A. w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 lutego 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w J.
z dnia 13 lutego 2018 r., sygn. akt II Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 13 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w J. oddalił apelację wnioskodawców M. Ł. i Z. Ł. od postanowienia Sądu Rejonowego w L. z dnia 15 listopada 2017 r., którym oddalony został wniosek o ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika T. S.A. w K. Przyczyną oddalenia wniosku było stwierdzenie zasiedzenia służebności przesyłu z dniem 1 lutego 2009 r. Sąd ustalił wystąpienie przesłanek zasiedzenia, co znalazło potwierdzenie w toku rozpoznawania apelacji wnioskodawców, z tym, że Sąd Okręgowy za początek biegu terminu zasiedzenia przyjął 6 grudnia 1990 r., ze względu na wejście w życie tego dnia przepisów przyznających państwowym osobom prawnym – a takim był poprzednik prawny dzisiejszego uczestnika - użytkowanie wieczyste gruntów oraz własność budynków. Bieg zasiedzenia w wypadku posiadania samoistnego

w dobrej wierze, a ta przesłanka została, zdaniem Sądu wykazana przez uczestnika, zakończył się 6 grudnia 2010 r.

W skardze kasacyjnej wnioskodawcy zarzucili Sądowi Okręgowemu naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 k.c. przez przyjęcie wystąpienia przesłanki wejścia w posiadanie w określonej dacie urządzeń przesyłowych przez uczestnika; art. 7 k.c. przez przyznanie dobrej wiary uczestnikowi, art. 175 w związku z art. 123 § 2 k.c. przez nieuwzględnienie przerwania biegu zasiedzenia; art. 176 k.c. przez błędne przyjęcie zasiedzenia służebności przesyłu i art. 172 § 1 w związku z art. 292 zdanie drugie i art. 305¹ k.c. przez uwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności przesyłu. Naruszenie przepisów postępowania dotyczy art. 328 § 2 k.p.c. przez niewskazanie, dlaczego Sąd drugiej instancji przyjął dobrą wiarę uczestnika, gdy ten wyrażał wolę zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu. Skarżący wniesli o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na niespełnienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik uczestników powołał się na wystąpienie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na ocenie szczególnych wypadków przerwania biegu zasiedzenia, tj. „czy wyrażenie woli zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu przez posiadacza służebności przesyłu przerywa bieg zasiedzenia tejże służebności?”

Podnoszący wskazane zagadnienie prawne stara się dowieść przez licznie przywołane orzeczenia Sądu Najwyższego, że skierowanie przez właścicieli nieruchomości do przedsiębiorstwa przesyłowego wezwania do zaprzestania naruszania ich własności wskutek przebiegu przez ich nieruchomości linii elektroenergetycznej z posadowionymi urządzeniami przesyłowymi oraz do zapłaty za korzystanie z nieruchomości, a następnie otrzymanie od przedsiębiorstwa – uczestnika postępowania zgody na zawarcie umowy o ustanowienie służebności przesyłu stanowiło przyczynę przerwania biegu zasiedzenia. Jednakże z ustaleń

faktycznych wynika, że dopiero odpowiedź udzielona przez T. S.A. z dnia 9 lutego 2011 r. zawiera propozycję ustanowienia służebności przesyłu za jednorazowym wynagrodzeniem. Wcześniejsza korespondencja, poczynając od pisma wnioskodawcy Z. Ł. z dnia 28 lipca 2009 r., zwłaszcza z dnia 29 grudnia 2009 r. dotyczyła usunięcia urządzeń przesyłowych i zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego wystąpienie o zapłatę wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez przedsiębiorstwo przesyłowe nie przerywa biegu przedawnienia, nawet wtedy, gdy odpowiednie roszczenie zostało skierowane na drogę sądową (z wielu zob. uchwałę Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 26 listopada 2014 r. III CZP 45/14, OSNC 2015, nr 5, poz. 54; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2015 r. V CSK 90/14 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2015 r., II CSK 639/14, nie publ.). W rozpoznawanej sprawie były to pisma kierowane przez wnioskodawców do uczestnika postępowania, więc tym bardziej nie mogły odnieść skutku, o którym mowa w art. 123 w związku z art. 175 k.c. Skutek przerwania biegu zasiedzenia służebności mogło odnieść wystąpienie uczestnika z propozycją zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu. Można to bowiem poczytać za sposób uznania roszczenia. Skoro to nastąpiło pismem z 2011 r., to miało miejsce już po upływie terminu zasiedzenia służebności.

Zajmowanie stanowiska przez Sąd Najwyższy wobec przedstawionego zagadnienia prawnego występuje tylko wtedy, gdy ma to znaczenie dla rozpoznawanej sprawy; podnosi to słusznie pełnomocnik skarżących w uzasadnieniu wniosku wraz ze wskazaniem odpowiedniego orzecznictwa. W tym wypadku zatem to nie występuje, a to ze względu na stwierdzone prawomocnie zasiedzenie służebności przesyłu przez uczestnika z dniem 6 grudnia 2010 r., a więc przed datą ewentualnego uznania.

Zarzut naruszenia art. 7 k.c. w odniesieniu do przyjętej przez Sądy dobrej wiary uczestnika jest powiązany w treści skargi kasacyjnej z wolą uczestnika do zawarcia umowy o ustanowienie służebności. Nie może to więc mieć znaczenia, gdyż dobra wiara jest oceniana na chwilę początku biegu terminu zasiedzenia

(*mala fides superveniens non nocet*) i została wykazana w toku postępowania dowodowego. Kwestia ta została podniesiona tylko dla porządku, gdyż nie występuje we odrębnym wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania.

Mając to na uwadze należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak w treści postanowienia.

aj